

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

दनैयाकृत इनथुरित*, सुराชัย กังวล, เกศสุดา สิทธิสันติกุล และกันตพร ช่างชิด

Factors Effecting to Financial Behavior of Myanmar Migrants

Danaikrit Inthurit*, Surachai Kungwon, Katesuda Sittbisuntikul and Kantaporn Chuangchid

สาขาเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ 50290

Department of Applied Economic, Faculty of Economic, Maejo University, Chiang Mai 50290

*Corresponding author. E-Mail address: offdanaikrit@gmail.com

Received: 20 March 2017; Accepted: 19 May 2017

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ผ่านการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์เส้นทางในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ จำนวน 400 คนในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 8,685.86 บาท โดยมีพฤติกรรมทางการเงินเฉลี่ยต่อเดือนด้านการอุปโภคและบริโภค 4,792.94 บาท ด้านการลงทุน 1,449.54 บาท ด้านการทำบุญ 332.43 บาท ด้านการออม 960.37 บาท การชำระหนี้สิน 465.81 บาท และด้านอื่นๆ 207.08 บาท สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงิน ได้แก่ ด้านการลงทุน การทำบุญและส่วนอื่นๆ มีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมทางการเงินมากที่สุดมีค่าอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมกัน เท่ากับ 0.112 ในขณะที่ปัจจัยพฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคบริโภคบริโภคจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมเท่ากับ -0.092

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเงิน แรงงานข้ามชาติ เมียนมาร์ การวิเคราะห์เส้นทาง

Abstract

This study aimed to analyze financial behavior and factors effecting to financial behavior of Myanmar migrant workers. Data was collected by a questionnaire with 400 samples of Myanmar migrant workers in Chiang Mai Province and path analysis was used to analyze the factors effecting to financial behavior. The result indicated that Myanmar workers earned the average income of 8,685.86 bahts per month. Their financial behavior included the monthly payment for consumption 4,792.94 bahts, investment 1,449.54 bahts, donation 332.43 bahts, savings 960.37 bahts, debt 465.81 bahts, and others 207.08 bahts. In addition, the most important factors affecting financial behavior were investment, donations, and others with the total direct and indirect effects of Path analysis 0.112. However, consumption affected the financial behavior with the total direct and indirect effects of Path analysis -0.092.

Keywords: Financial Behavior, Migrant Workers, Myanmar, Path Analysis

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศปลายทางและเป็นศูนย์กลางสำหรับแรงงานย้ายถิ่น 3 สัญชาติ ได้แก่ เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา จากการวิจัย พบว่า ร้อยละ 2.96 ของผู้มีงานทำเป็นแรงงานต่างด้าว หมายความว่า ผู้มีงานทำทุก 100 คน จะมีการจ้างแรงงานต่างด้าวประมาณ 3 คน อัตราการจ้าง (Soonthorndhada, 2015) ประเทศไทยเป็นประเทศที่แรงงานประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคลุ่มน้ำโขงนิยมโดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์เดินทาง

มาทำงานอย่างมาก เนื่องจากค่าตอบแทนที่สูงกว่าประเทศต้นทาง รวมทั้งค่าครองชีพของประเทศไทยไม่ได้สูงไปมากกว่าประเทศเพื่อนบ้านมากนัก อีกทั้งประเพณีวัฒนธรรมยังมีความใกล้เคียง เหตุผลต่างๆ เหล่านี้ทำให้แรงงานต่างชาติส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่เป็นกลุ่มชุมชน ตามกลุ่มเครือข่ายที่เคยไปทำงานที่ประเทศปลายทางมาแล้ว ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่ก็เป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมากในภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการหลั่งไหลเข้ามาทำงานมากขึ้นทุกปีของแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัด

เชียงใหม่โดยเฉพาะแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ ดังเช่น ในปี 2557 แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่ได้รับอนุญาตทำงานในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวน 60,242 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 83,678 คน ในไตรมาสที่ 2 ของปี 2559 อีกทั้ง งานวิจัยในปี 2554 ได้แสดงให้เห็นว่า ฐานประชากรจังหวัดเชียงใหม่ 1.2 ล้านคนในปีนั้น มีประชากรที่เป็นแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์อยู่ถึง 200,000 คน หรือคิดเป็น 1 ใน 6 ของประชากรเชียงใหม่ทั้งหมด (Jirattikom, 2011)

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ที่จะมีแรงงานข้ามชาติกลุ่มนี้มาเป็นพลังแรงงานที่สำคัญในกิจการงานแบบ 3 เสี่ยง ได้แก่ เสี่ยงสกปรก เสี่ยงอันตราย เสี่ยงต่อความลำบาก ซึ่งกิจการงานแบบ 3 เสี่ยง มีมูลค่ามหาศาลและส่งผลเชิงบวกต่อความจำเป็นทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ขณะเดียวกันนั้นแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ยังเป็นผู้บริโภคของหน่วยครัวเรือนในระบบเศรษฐกิจของเชียงใหม่และเป็นปัจจัยการผลิตในหน่วยการผลิตที่จะส่งผลต่อปริมาณในเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาพฤติกรรมทางการเงินเพื่อต้องการทราบว่าแรงงานในฐานะผู้บริโภคจะก่อให้เกิดเงินหมุนเวียนที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงใหม่มากน้อยเพียงใด อีกทั้งวิเคราะห์หว่าปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ โดยในท้ายที่สุดผู้วิจัยเชื่อว่า ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการและเชิงนโยบายเพื่อให้เกิดประสิทธิรูปที่และประโยชน์สูงสุดต่อภาคเอกชนทั้งหน่วยธุรกิจ ตลอดจนหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคุณรูปที่ชีวิตของแรงงานข้ามชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. พื้นที่เป้าหมาย

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แล้วนำมาจำแนกในการสุ่มด้วยสูตรคำนวณกลุ่มตัวอย่างของยามานะเพื่อแบ่งสัดส่วน ซึ่งพื้นที่ศึกษาอยู่ใน 5 อำเภอ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ อ.เมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจของจังหวัด และ อ.สันทราย อ.แม่ริม อ.ดอยสะเก็ด และ อ.สันกำแพง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวด้านเศรษฐกิจจาก อ.เมืองเชียงใหม่ อีกทั้งแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์จาก 5 อำเภอที่ได้ทำการสุ่มมามีจำนวนประชากรรวมกันทั้งหมด 47,701 คน ซึ่งเทียบได้เป็นร้อยละ 57.48 หรือมากกว่าครึ่งจากจำนวนประชากรแรงงานแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ในจังหวัดเชียงใหม่

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่ขึ้นทะเบียนทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายในประเทศไทย ณ จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 83,678 คน ขณะที่การกำหนดกลุ่มตัวอย่างนั้นผู้วิจัยได้อาศัยข้อมูลที่มีการจำแนกอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่จากผลสำรวจแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ ประเภทบัตรสีชมพูจากสำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ โดยแยกตามอำเภอในจังหวัดเชียงใหม่ และกำหนดกลุ่มตัวอย่างการวิจัยซึ่งใช้การคำนวณของยามานะ (Yamane, 1973) เพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดค่าความคาดเคลื่อนไว้ที่ร้อยละ 5 ซึ่งผลการคำนวณเท่ากับ 398.097 คน ทำการปัดเศษเพื่อให้สะดวกแก่การรวบรวมข้อมูลเท่ากับจำนวน 400 คน จากนั้นทำคำนวณสัดส่วนตามอำเภอพื้นที่ศึกษาที่ได้คัดเลือกไว้ ซึ่งผลการคำนวณ ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ 210 คน อำเภอสันทราย 89 คน อำเภอแม่ริม 46 คน อำเภอสันกำแพง 31 คน และอำเภอดอยสะเก็ด 24 คน

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

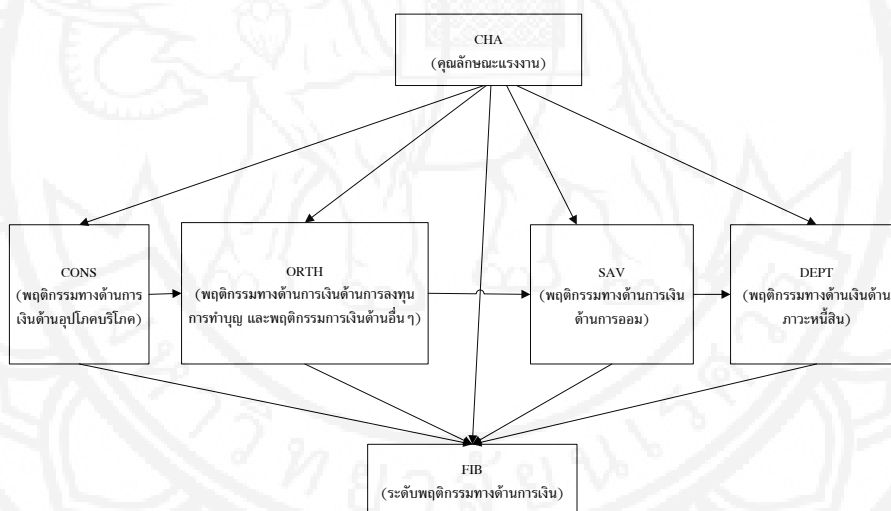
ผู้วิจัยใช้แบบการสอบถามโดยการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีล่ามแปลภาษาภาษาเมียนมาร์ช่วยในการสัมภาษณ์ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะแรงงาน ตอนที่ 2 พฤติกรรมทางการเงินและตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้

ทำการทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถามผ่านการทำการทดสอบข้อคำถามก่อนวิจัย (Pre-Test) กับแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์จังหวัดลำพูน จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายในแบบ Cronbach's Alpha ข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความเชื่อถือได้ค่อนข้างสูง (Prasithrathsint, 2003) จากการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.711 ซึ่งถือว่าเชื่อถือได้จึงนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ในส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะแรงงาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับรายได้ต่อเดือน จำนวนบุคคลในครอบครัว จำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย จำนวนปีที่ทำงานในประเทศไทย และส่วนที่ 2 พฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ แบ่งออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ รายได้ (บาท) พฤติกรรมการเงินด้านการอุปโภคบริโภคบริโภค (บาท) ด้านการลงทุน

(บาท) ด้านการออม (บาท) ด้านภาวะหนี้สิน (บาท) ด้านการใช้จ่ายเพื่อการกุศล (บาท) และพฤติกรรมการเงินด้านอื่นๆ ของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ (บาท) ซึ่งสถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าความเบ้ของข้อมูล และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขณะที่ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ซึ่งขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณโดยอาศัยการวิเคราะห์เป็นเครื่องมือวิจัย และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงิน โดยใช้สมการการวิเคราะห์ถดถอย การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบเส้นทางสัมพันธ์ ซึ่งเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัว (Prasithrathsint, 2003) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ทางสถิติทางสังคมศาสตร์ ซึ่งมีรูปแบบของสมการลักษณะของเส้นทาง ตัวย่อและความหมาย ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์ (Path Analysis) ของตัวแปรที่ศึกษา

จากแบบจำลองรูปที่ 1 สามารถเขียนรูปแบบสมการความสัมพันธ์ที่ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Regression Analysis) ในรูปแบบการ ดังนี้

$$FIB = a + b_1CHA + b_2CONS + b_3ORTH + b_4SAV + b_5DEPT$$

ทั้งนี้ ตัวแปรระดับพฤติกรรมทางการเงิน (FIB) ได้จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลระหว่างรายได้ที่มีต่อพฤติกรรมทางการเงิน โดยจะใช้

เครื่องมือแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์ในส่วนที่มีข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบบไลเคิร์ต (Likert Scale) แล้วนำผลรวมและหาค่าเฉลี่ยเพื่อเป็นตัวแทนตัวแปรระดับพฤติกรรมทางการเงินในท้ายที่สุด

ซึ่งเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เป็นวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติอย่างหนึ่งที่อาศัยการประยุกต์วิธีวิเคราะห์การถดถอย โดยอาศัยเทคนิคการใช้หลักการของค่าประมาณความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood)

ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางมาอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระหลาย ๆ ตัวที่มีต่อตัวแปรตามทั้งที่เป็นความสัมพันธ์ทางตรง (Direct Effect) และทางอ้อม (Indirect Effect) และสามารถอธิบายทิศทาง และปริมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ โดยมีลูกศรชี้ให้เห็นรูปแบบ (Model) ของความสัมพันธ์

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปและคุณลักษณะแรงงาน

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน เป็นเพศชาย จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.75 และเป็นเพศหญิง 249 คน คิดเป็นร้อยละ 62.25 เมื่อทำการตรวจสอบอายุของกลุ่มตัวอย่าง สามารถจัดเรียงได้ 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มช่วงอายุต่ำกว่า 25 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 กลุ่มช่วงอายุ 26 ถึง 30 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 กลุ่มช่วงอายุ 31 ถึง 40 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.75 กลุ่มช่วงอายุ 40 ถึง 50 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 18.50 และกลุ่มช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 โดยเมื่อสำรวจถึงสายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน สามารถจำแนกได้ 4 กลุ่ม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน

สายงานอาชีพ ณ ปัจจุบัน	เพศชาย		เพศหญิง		ร้อยละ	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	รวม (คน)	ร้อยละ
รับจ้างทั่วไป	23	5.75	53	13.25	76	19.00
พนักงานทำความสะอาด	0	0.00	104	26.00	104	26.00
กรรมกรก่อสร้าง	59	14.75	41	10.25	100	25.00
ลูกจ้างหน่วยงานเอกชน	69	17.25	51	12.75	120	30.00
รวม	151	37.75	249	62.25	400	100.00

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

เมื่อทำการสำรวจถึงจำนวนปีที่ทำงานในสายงานปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างจะพบว่า สามารถแบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเข้ามาทำงานในสายงานปัจจุบันได้ 1 ถึง 3 ปี จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 58.50 กลุ่ม 4 ถึง 6 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 กลุ่ม 7 ถึง 9 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 กลุ่ม 10 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

2. รายได้ของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

เมื่อทำการวิเคราะห์และสามารถตรวจวัดความเบ้ (Skewness) ของข้อมูลได้เท่ากับ 0.15 ได้ค่าสูงสุดของข้อมูล (Maximum) เท่ากับ 12,200 และได้ค่าต่ำสุดของข้อมูล (Minimum) เท่ากับ 5,500 บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 1,476.20 เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายได้โดยเฉลี่ย (Mean) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ 8,685.86 บาท โดยแรงงานเพศชายเท่ากับ 9,255.10 บาทต่อเดือน และเพศหญิงเท่ากับ 8,340.66 บาทต่อเดือน

3. พฤติกรรมทางการเงิน

แรงงานข้ามชาติมีพฤติกรรมทางการเงินในหลากหลายหมวดหมู่ โดยหมวดหมู่ที่เกิดการใช้จ่ายต่อเดือนมากที่สุด คือ ด้านการอุปโภคและบริโภค ขณะที่ด้านการลงทุนมีการใช้จ่ายรองลงมา ขณะที่การเงินด้านอื่นๆ มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนน้อยที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

พฤติกรรมทางการเงิน	ความเบี่ยงเบนข้อมูล	ค่าสูงสุด (บาท)	ค่าต่ำสุด (บาท)	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)
ด้านการอุปโภคและบริโภค	0.30	8,000.00	2,350.00	1,492.76	4,792.94
ด้านการลงทุน	0.90	5,166.67	0.00	1,036.85	1,449.54
ด้านการทำบุญ	1.48	1,000.00	0.00	150.27	332.43
ด้านการออม	2.28	4,000.00	0.00	799.16	960.37
การเงินด้านอื่น ๆ	0.69	500.00	0.00	117.65	207.08
ภาวะหนี้สิน	0.97	2,150.00	0.00	556.20	465.81

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

หากจะพิจารณาพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานของกลุ่มตัวอย่าง สามารถอธิบายรายละเอียดในแต่ละด้านได้ ดังนี้

3.1 พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภค

พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคเป็นหมวดหมู่ที่มีการใช้จ่ายมากที่สุดเท่ากับ

4,792.94 บาท แรงงานเพศชายมีค่าเฉลี่ยรายจ่ายต่อเดือนของการอุปโภคและบริโภคเท่ากับ 5,142.98 บาท และแรงงานเพศหญิง 4,580.67 บาท หากจะพิจารณาจำแนกด้านการอุปโภคและบริโภคในลักษณะต่าง ๆ สามารถแบ่งได้ 5 หมวดหลัก ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคในหมวดต่าง ๆ

พฤติกรรมการเงิน	ค่าเฉลี่ยต่อเดือนของเพศชาย (บาท)	ค่าเฉลี่ยต่อเดือนของเพศหญิง (บาท)	ค่าเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)
ด้านการอุปโภคบริโภคบริโภค			
หมวดอาหารและเครื่องดื่ม	2,560.93	2,439.16	2,485.13
หมวดเพื่อความบันเทิง	536.75	445.55	479.98
หมวดเคหสถาน	664.90	748.39	716.88
หมวดเครื่องนุ่งห่ม	276.36	354.34	324.90
หมวดพาหนะและบริการขนส่ง	185.96	126.18	148.75
หมวดยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	553.58	131.93	291.10
หมวดการรักษาพยาบาล	266.03	283.01	276.60

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

ตารางที่ 3 สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภคในหมวดต่าง ๆ โดยหมวดที่เพศชายจะเกิดพฤติกรรมทางการเงินมากกว่าเพศหญิง ได้แก่ หมวดอาหารและเครื่องดื่ม หมวดเพื่อความบันเทิง หมวดเคหสถาน หมวดพาหนะและบริการขนส่ง และหมวดยาสูบและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ขณะที่หมวดที่เพศหญิงจะเกิดพฤติกรรมทางการเงินมากกว่าเพศชาย ได้แก่ หมวดเคหสถาน หมวดเครื่องนุ่งห่ม และหมวดการรักษาพยาบาล จากการสำรวจวิจัยในประเด็นนี้อาจจะกล่าวโดยนัยได้ว่า เพศหญิงจะมีพฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคและบริโภค โดยคำนึงปัจจัย 4 หรือสิ่งที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตมากกว่าเพศชาย

3.2 พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุน

แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีการลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉลี่ยต่อเดือน 1,449.54 บาท ต่อราย โดยเพศชายมีการลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉลี่ยต่อเดือน 1,237.99 บาท และเพศหญิงมีการลงทุนในจังหวัดเชียงใหม่โดยเฉลี่ยต่อเดือน 1,577.82 บาท โดยการลงทุนของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์แบ่งออกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1) พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนในการลงทุนธุรกิจ

การลงทุนธุรกิจของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่เกิดในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวนน้อยมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน มีแรงงานที่เกิดการ

ลงทุนในกลุ่มธุรกิจมีเพียง 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตรวจวัดความเบ้ของข้อมูลได้เท่ากับ 3.73 ได้ค่าสูงสุดของข้อมูลเท่ากับ 1,500.00 บาท และได้ค่าต่ำสุดของข้อมูลเท่ากับ 0.00 บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 315.30 โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนในการลงทุนธุรกิจ 86.50 บาท

2) พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อทองคำ

จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน มีแรงงานที่ลงทุนในประเภทนี้ 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 สามารถตรวจวัดความเบ้ของข้อมูลได้เท่ากับ 2.02 ได้ค่าสูงสุดของข้อมูลเท่ากับ 3,450.00 บาท และได้ค่าต่ำสุดของข้อมูลเท่ากับ 0.00 บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 653.26 โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อทองคำ 444.63 บาทต่อเดือน โดยวิธีการลงทุนเพื่อทองคำทำได้โดยแรงงานจะทยอยเก็บเงินจนครบจำนวนที่ต้องการโดยส่วนมากจะนิยมซื้อทองคำครั้งละเพียงจนถึงสองสลึง

3) พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อการศึกษา

พฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่เกิดในจังหวัดเชียงใหม่ นับว่าเป็นการลงทุนที่เกิดขึ้นมากที่สุดในหมวดหมู่การลงทุนทั้งหมด เนื่องจากการลงทุนในกลุ่มนี้จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุนเพื่อการศึกษาเท่ากับ 874.12 บาทต่อเดือน การลงทุนเพื่อการศึกษาทั้งหมดค่าใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าเทอม ค่าชุดนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน มีค่าใช้จ่ายเพื่อศึกษาลักษณะนี้โดยเฉลี่ยเดือนละ 128.62 บาท และอีกลักษณะ คือ ค่าใช้จ่ายประจำวันของบุตร จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาโดยเฉลี่ยเดือนละ 745.50 บาท

3.3 พฤติกรรมทางการเงินด้านการออม

แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ให้ความสำคัญกับการออม เนื่องจากการตรวจสอบพฤติกรรมทางการเงินด้านการออมจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน มี

เพียง 11 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 2.75 ที่ไม่มีพฤติกรรมการออมในแต่ละเดือน โดยเฉลี่ยแล้วแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์มีพฤติกรรมทางการเงินด้านการออมเท่ากับ 962.38 บาทต่อเดือน ซึ่งลักษณะและวิธีการออมของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ ออมส่วนตัว ฝากออมกับที่ทำงาน และออมกับสถาบันการเงินของไทย

3.4 พฤติกรรมทางการเงินด้านการทำบุญ

แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ยังให้ความสำคัญกับการทำบุญอย่างมาก จากการสำรวจวิจัยพบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน มีเพียง 10 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 2.50 ค่าเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทางการเงินการทำบุญเฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ 332.43 บาท ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ การทำบุญสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ ทำบุญสัปดาห์ละครั้งเป็นประจำทุกสัปดาห์ ทำบุญเนื่องในวันพระ และทำบุญเนื่องในโอกาสสำคัญทางพุทธศาสนาหรือวันพระใหญ่

3.5 พฤติกรรมทางการเงินด้านอื่น ๆ

พฤติกรรมการเงินด้านอื่นๆ พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน มีเพียง 22 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 5.50 ที่ไม่มีพฤติกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ ในแต่ละเดือน โดยค่าเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ เฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ 207.08 บาท ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน เช่น เงินเรียกเก็บออมเพื่อการทำค่าธรรมเนียมหรือประกันสุขภาพครั้งต่อไป เป็นต้น และค่าใช้จ่ายเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม เช่น การรวมเงินว่าจ้างพี่เลี้ยงเด็กเพื่อดูแลบุตรในวันปกติที่ผู้ปกครองในชุมชนนั้นๆ ไปทำงาน เป็นต้น

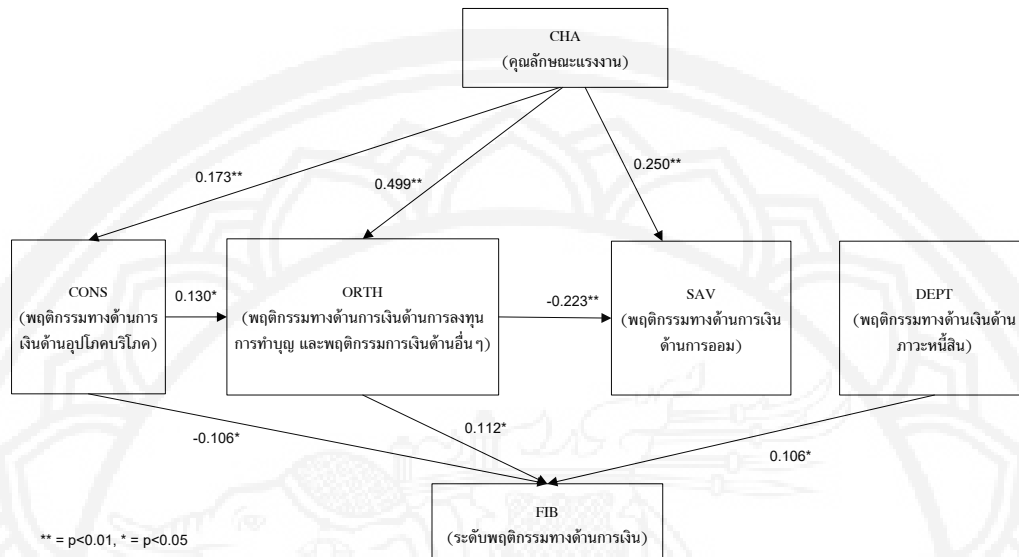
3.6 พฤติกรรมทางการเงินด้านหนี้สิน

จากการสำรวจวิจัย พบว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50 มีการใช้จ่ายในพฤติกรรมทางการเงินด้านหนี้สินในทุกเดือนโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 465.81 บาท ซึ่งพฤติกรรมทางการเงินด้านหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ หนี้สินเพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิต และหนี้สินส่วนตัวเพื่อใช้จ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวัน

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงิน

จากการกำหนดโมเดลเพื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงิน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของโมเดล โดยแสดงผลปรากฏผลว่ามีค่า Chi-square Probability เท่ากับ 0.281 ค่า Chi-

Square Relative เท่ากับ 1.233 ค่า Goodness of Fit Index เท่ากับ 0.993 และ Root Mean Square Error of Approximation เท่ากับ 0.024 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องและความถูกต้อง ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์การพิจารณาที่เป็นที่ยอมรับ (Suksawang, 2004)

หมายเหตุ ** p-value หมายถึง ค่าสถิติที่แตกต่างอย่างมีนัยยะสำคัญที่ระดับ 0.05 และ 0.01

รูปที่ 2 แสดงโมเดลรูปแบบเส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

รูปที่ 2 แสดงการวิเคราะห์เส้นทางความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ผ่านการตกแต่งแล้วพบว่า สัมประสิทธิ์เส้นทางที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 8 เส้นทาง ดังนั้น จึงสามารถนำค่าสัมประสิทธิ์เส้นทางของแต่ละสมการโครงสร้างมาเขียนเส้นทางของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ผ่านการตกแต่งแบบ

ความสัมพันธ์ให้เป็นแบบจำลองที่ประหยัด (Parsimonious Model) เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสัมพันธ์ที่ดีที่สุด ซึ่งจากรูปแบบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ผ่านการตกแต่งพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความสัมพันธ์ที่ดีที่สุดแล้ว จึงนำรูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวมาหาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและผลรวมอิทธิพลได้ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และผลรวมอิทธิพล

ประเภทความสัมพันธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม FIB			
	CHA	CONS	DEPT	ORTH
ผลทางตรง: DE	0.000	-0.106	0.106	0.112
ผลทางอ้อม: IE	0.040	0.014	0.000	0.000
ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผล: TE	0.040	-0.092	0.106	0.112

ที่มา: จากการสำรวจและคำนวณ

จากตารางที่ 4 เมื่อวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ พบว่า

1) ตัวแปรที่มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงต่อระดับพฤติกรรมทางการเงินมากที่สุด คือ พฤติกรรมทางการเงินของการลงทุน การทำบุญและส่วนอื่น ๆ (ORTH) รองลงมา คือ พฤติกรรมทางการเงิน

ของด้านภาวะหนี้สิน (DEPT) และพฤติกรรมทางการเงินของการเงินของการอุปโภคบริโภค (CONS) โดยมีค่าผลรวมอิทธิพล เท่ากับ 0.112, 0.106 และ -0.106 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทั้ง 3 ตัว เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรงต่อระดับพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยจะพบว่า พฤติกรรมทางการเงินของการเงินของการลงทุน การทำบุญและส่วนอื่นๆ ด้านภาวะหนี้สิน และด้านการอุปโภคบริโภค จะมีอิทธิพลโดยตรงต่อระดับพฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า เมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นก็จะทำให้เกิดการลงทุน การทำบุญและส่วนอื่นๆ มากขึ้น เช่นเดียวกับภาวะหนี้สินที่อาจจะมากขึ้น ขณะที่หากรายได้เพิ่มขึ้นจะมีอิทธิพลโดยตรงที่ทำให้พฤติกรรมทางการเงินของการเงินของการอุปโภคบริโภคมีแนวโน้มลดลง

2) ตัวแปรที่มีเฉพาะอิทธิพลทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมทางการเงินมากที่สุด คือ คุณลักษณะแรงงาน (CHA) รองลงมา คือ พฤติกรรมทางการเงินของการเงินของการอุปโภคบริโภค (CONS) โดยมีผลรวมอิทธิพลทางอ้อมเท่ากับ 0.040 และ 0.014 ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัว เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมซึ่งต้องผ่านตัวแปรอื่นๆ ก่อนแล้วจึงจะมีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมทางการเงินมาก

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยอาจจะกล่าวได้ว่า คุณลักษณะแรงงานและพฤติกรรมทางการเงินของการเงินของการอุปโภคบริโภคจะส่งผลกระทบต่อระดับพฤติกรรมทางการเงิน แต่จะมีอิทธิพลมากหรือน้อยจะต้องพิจารณาร่วมกับพฤติกรรมทางการเงินด้านอื่นๆ เข้าไปร่วมพิจารณาด้วย

3) ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมทางการเงิน คือ พฤติกรรมทางการเงินของการเงินของการอุปโภคบริโภค (CONS) โดยมีผลรวมอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมเท่ากับ -0.092

พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคบริโภคของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์นั้น มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมทางการเงิน อาจจะกล่าวโดยนัยได้ว่า พฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคบริโภคมีความสำคัญอย่างสูงกับระดับพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ เพราะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลที่มีผลทั้งทางตรงและทางอ้อมตั้งแต่

เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ว่า เมื่อใดก็ตามที่รายได้ของแรงงานเพิ่มขึ้นจะทำให้เกิดการอุปโภคบริโภคที่ลดลง อธิบายได้ว่า หากแรงงานข้ามชาติได้รับรายได้มากขึ้น อาจเลือกที่จะบริโภคให้น้อยลงเพื่อที่จะนำเงินไปใช้ในด้านอื่นๆ เช่น การลงทุน การทำบุญและส่วนอื่นๆ เป็นต้น ในทางตรงกันข้ามเมื่อใดก็ตามที่รายได้ของแรงงานลดลงจะทำให้เกิดการอุปโภคบริโภคที่มากขึ้น ในกรณีสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อใดก็ตามที่รายได้ลดลง แรงงานจะให้ความสำคัญกับการอุปโภคบริโภคเป็นลำดับแรก และอาจจะลดทอนพฤติกรรมทางการเงินในส่วนอื่นๆ ลง เช่น หากรายได้ลดลงจะทำให้เกิดการซื้ออาหารแห้งกักตุนไว้มากขึ้น และลดการทำบุญลดลง เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ผ่านการวิเคราะห์เส้นทางได้สะท้อนให้เห็นถึงอุปสงค์ต่อการถือเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ เพราะแรงงานข้ามชาติได้เกิดอุปสงค์ต่อการถือเงินเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวันในรูปแบบพฤติกรรมทางการเงินด้านการเงินด้านการอุปโภคบริโภค ยิ่งไปกว่านั้นยังเกิดอุปสงค์ต่อการถือเงินเพื่อแสวงหากำไรในรูปแบบพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุน และยังเกิดอุปสงค์ต่อการถือเงินเพื่อใช้จ่ายเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดไว้ล่วงหน้าในรูปแบบพฤติกรรมทางการเงินด้านการออม พร้อมกันนั้นแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ยังเกิดพฤติกรรมการเงินในด้านอื่นๆ อีกด้วยซึ่งเกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า พฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์กลายเป็นส่วนหนึ่งของวงจรเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงใหม่ เพราะนอกจากจะเป็นผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าและบริการ พร้อมทั้งยังเป็นผู้จ่ายภาษีและค่าธรรมเนียมให้กับภาครัฐในหน่วยครัวเรือนแล้วนั้น ยังเป็นปัจจัยการผลิตในหน่วยการผลิตอีกด้วย

ข้อสรุปผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดเท่ากับ 8,685.86 บาท หากนำค่าเฉลี่ยต่อเดือนของพฤติกรรมทางการเงินด้านการเงิน ด้านการอุปโภคและบริโภค การลงทุน การทำบุญ การเงินอื่นๆ มารวมกันแล้วหักลบด้วยด้านหนี้สิน อาจจะกล่าวโดยประมาณได้ว่า แรงงานข้ามชาติ

ชาวเมียนมาร์หนึ่งคนก่อให้เกิดปริมาณไหลเวียนในเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่เท่ากับ 7,276.55 บาทต่อเดือนต่อคน หรือประมาณสัดส่วน 2 ใน 3 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมว่า การใช้จ่ายของแรงงานข้ามชาติจะส่งผลต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการดำรงชีวิตของแรงงาน อันเนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของการอุปโภคบริโภคในประเทศปลายทาง (Alkhathlan, 2013) และพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์กลายเป็นส่วนหนึ่งของวงจรเศรษฐกิจในจังหวัดเชียงใหม่ ในฐานะผู้บริโภคหน่วยครัวเรือนและเป็นปัจจัยการผลิตในหน่วยการผลิตอีกด้วย

ขณะที่การวิเคราะห์เหตุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางการเงินของแรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์นั้นสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยพฤติกรรมทางการเงินด้านการลงทุน การทำบุญและส่วนอื่นๆ มีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมทางการเงินมากที่สุด มีค่าผลรวมอิทธิพลเท่ากับ 0.112 เนื่องจากการลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนเพื่อบุตรหลานจะนำไปสู่การวางแผนการใช้จ่ายที่จะส่งผลกับระดับพฤติกรรมในด้านอื่นๆ ในขณะที่ปัจจัยพฤติกรรมทางการเงินด้านการอุปโภคบริโภคบริโภคจะส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อระดับพฤติกรรมทางการเงินเท่ากับ -0.092 ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า การอุปโภคบริโภคจะสวนทางกับระดับพฤติกรรมทางการเงิน ซึ่งหมายความว่าหากแรงงานข้ามชาติมีใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมากขึ้นจะทำให้ระดับพฤติกรรมทางการเงินส่วนอื่นน้อยลงลงซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของอารีที่ระบุว่า แรงงานต่างชาติจะเก็บเงินจำนวนหนึ่งในสามของเงินเดือนสำหรับส่งกลับไปยังประเทศต้นทาง และอีก 2 ใน 3 จะถูกใช้ในการดำรงชีวิตในประเทศปลายทาง (Jampaklay, 2009)

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

ข้อสรุปจากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่า แรงงานข้ามชาติชาวเมียนมาร์ในจังหวัดเชียงใหม่จะเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ที่สำคัญในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ในฐานะเป็นปัจจัยการผลิตในหน่วยการผลิตและ

ผู้ซื้อสินค้าและบริการในหน่วยครัวเรือน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐหรือเอกชนใดๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรที่จะส่งเสริมกิจกรรมทางธุรกิจ การส่งเสริมการตลาด ฯลฯ ที่เกี่ยวข้อง กับการเป็นอยู่ของชาวเมียนมาร์ จะทำให้เกิดรายได้จากกลุ่มประชากรดังกล่าวได้มากขึ้น

References

- Alkhathlan, K. A. (2013). The nexus between remittance outflows and growth: A study of Saudi Arabia. *Economic Modelling*, 33, 695–700.
- Jampaklay, A. (2009). Migrant Remittance and Having a bank account in Thailand. *Population and development newsletter, Institute for Population and Social Research, Mahidol University*, 29(3), 3–7.
- Jirattikorn, A. (2011). *Politics of Public Space, Shan Migrant Public Spheres in the City of Chiang Mai, Thailand*. Bangkok: The Thailand Research Fund.
- Prasithrathsint, S. (2003). *Principles Methods and Applications of Multivariate Analysis for social sciences and Behavioral science, National Institute of Development Administration*. Bangkok: Liang–chiang Printing.
- Soonthorndhada, A. (2015). Migrant Workers in the Greater Mekong Sub-region. In A. Jampaklay (Ed.), *Population and Social Diversity in Thailand 2015* (pp. 149–163). Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University.
- Suksawang, P. (2004). The Basics of Structural Equation Modeling. *Princess of Naradhiwas University Journal*, 6(2), 136–145.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publication.